

lieve jaartal 1810 als geboortjaar aangegeven. Men bevindt zich feitelijk voor een zelfde moeilijkheid, als toen op de Europ. begraafplaats te Batavia in de gedenkplaat op het graf van Dr. Brandes in 1905 foutief als plaats van geboorte „Amsterdam” werd vermeld, in stede „Rotterdam”. Uitbikken der foutieve letters en invoegen der goede niet; men heeft daar de moeilijkheid opgelost door de heele gedenkplaat uit te breken, om te keeren, en op den vroegeren achterkant het verterde opschrift uit te houwen. Zou dit niet de aangewezen weg zijn van Junghuhn's grafmonument evenzeer?

Een ander iets was een kleine teleurstelling. Wie het graf van Junghuhn nog in Augustus j.l. bezochten — men vergelijke mijn desbetreffende stukje dat in het Junghuhn-Gedenkboek ¹⁾ verschijnen zal — werden getroffen door den mooien, stemmigen krans van hoog opgevoeden tjemara's, die om het monument zich verhieven. Van buiten gezien doet zich deze kring van boomen nog net zoo voor. Doch wie thans binnen dien kring staat, ziet tot zijn verbazing (dat aan de achterkant (O. kant) een der mooiste stammen van den binnensten kring geheel bladerloos zich verheft, als een doode boomtrunk; een andere stam, vlak daarbij, vertoont ook teekenen van een deel zijner takken te missen. Was het geval? Controleur Kern vertelde het op 26 October aan wie bij het graf met hem waren. In September j.l. kwam hij te Lembang kijken naar het aangevangen herstellen van Junghuhn's graf. Het graf was reeds in orde. Maar waar was de overijverige opzichter van den Waterstaatsnet aan begonnen? Aan het laten weggappen der binnenste boomen rondom het graf, ten einde dit beter „droog” te kunnen houden. „Ik kwam nog juist bij tijds”, aldus vertelde de heer Kern, „om het kappen te doen staken. Maar de takken die men van een der stammen geroepen van een anderen ten deele reeds had weggekapt, kon ik er niet meer aanzetten!”

Feitelijk was dit dus weer een klein uitvloeisel van die eigenaardige aesthetica waterstatica, var. Neerlandico-indica, waaraan we o. a. in 1901 een vrij aanmerkelijke verknoeiing van den mooien Panataran-tempel bij Blitar (Kediri), te „danken” hadden; over welke geschiedenis men lieve na te lezen het stukje in de Notulen Bat. Gen. 1902, p. 58-60.

Controleur Kern maakte er zijne tochtgenooten attent op, dat men benoorden het plaatsje Lembang, dus Z. W. van het grafmonument, nog een plukje kinaboomen stond, door Junghuhn zelve geplant. Toen

1) „Gedenkboek Franz Junghuhn”. 1809—1909, verschenen Febr. 1910. Leiden, vanhage, Martinus Nijhoff.

Tydschr. Ned. Aar. Nijtsk. Genootschap
 Deel 2, w. 27, pp. 263-306 1910

men terug langs die piek om te zien. Want het ruime houten woonhuis, dat Junghuhn hier dichtbij had gebouwd, en waar later ook de Directeur der gouvernementsonderneming placht te wonen, is reeds sinds verscheiden jaren vernield. Die kinaboomen zijn dus allicht een der weinige getuigen van Junghuhn's eigen tijd. Een forschen indruk maken zij echter ook dankt het tropische bergklimaat, zijn deze circa 60-jarige stammen noch hoog opgegaan, noch omvangrijk geworden van dikte. De stammen zijn onderaan weinig meer dan een meter in omtrek, zijn nauwelijks tien meter hoog, en vertoonen grootendeels doode of doodgaande takken. Het was dan ook uitsluitend het gevoel van pieteit voor Junghuhn's nagedachtenis, dat aandreef om deze boomen nog eens afzonderlijk te gaan bezien.

Wittevreden, 18 November 1909.

G. P. R.

NOTEN NAAR BOVEN-BOELOENGAN EN DE APO-KAJAN.

(Zuider en Ooster-afdeeling van Borneo).

(Met kaart VII). L. S. FISCHER

Apo-Kajan, het bovenstroomgebied van de Kajan-rivier, werd in 1900 voor een deel bezocht door de expeditie van dr. A. W. REYNOLDS en den controleur J. P. J. BARTH, en door eerstgenoemde is dat gedeelte beschreven in zijn werk „Quer durch Borneo”. (Leiden, Brill, 1904 en 1907). In 1903—1904 maakte de controleur E. W. VAN WALCHEREN eene reis in dat gebied, welke o. a. door zijn reisgenoot, de Nederlandsche arts J. E. Tehupeiori, werd beschreven in diens boek „De Dajaks in Centraal Borneo” (Batavia, G. Kolff & Co., 1906). De eerstgenoemde controleur ontving in 1905 de opdracht een nieuw onderzoek te ondernemen naar het nog niet bezochte gedeelte van de Kajan-rivier. Het belangrijke verslag van dien tocht werd opgenomen in den Tijdschrift 1907 (blz. 755 e.v.) van dit Tijdschrift. In de jaren 1906 en 1907 hadden langdurige militaire excursies plaats in het Boven-Boeloengan onder aanvoering van den kapitein der infanterie L. S. FISCHER, terwijl in 1908 de waarnemende controleur der Boven-Boeloengan, de luitenant der infanterie H. GRAMBERG, eene reis maakte

